

167/3 SAGELVA

FYLKE: Nordland
Kommune: Sørfold

Nedbørfelt: 17 km²
Toppunkt: 977 m o.h.
Utløpspunkt: 0 m o.h.
Marin grense: ca 100 m o.h.
Kraftpotensial: -
SP-kategori: -
Økonomiklasse: -
Naturgeogr. region: 43b

Sagelva har utløp i Sagfjorden som skjærer seg inn i landmassivet mellom fjordene Sørfolda og Nordfolda.

Vassdraget ligger nær kysten og har oseanisk klima. Det faller i størrelsesorden 1200 mm nedbør på årsbasis, men den lokale variasjonen er stor da vassdraget ligger skjermet i forhold til fremherskende vindretninger.

Sagelva drenerer et stort glasialt utformet basseng som skjærer seg inn i landmassivet og hvor det finnes tre større vann. Fra Øvervatnet, som ligger innerst, har elva et meandrerende løp gjennom et flatt myrlandskap til Mellomvatnet og Nervatnet som henger sammen og som kun ligger 18 m o.h. Sagelva er en ca 300 m lang elvestump som forbinder Nervatnet med fjorden. Foruten de nevnte vannene finnes et mindre, grunt myrtjern, Tjørna, samt noen få myrdammer. Vassdraget er omgitt av et storslått fjellandskap der det ikke finnes ferskvannslokaliteter. Høyeste topp er Midnattstinden i sørvest.

Berggrunnen består hovedsakelig av sure granitter, stedvis med glimmerskifer/glimmergneis. Det er lite løsmasser i området, unntatt en del grovt rasmateriale i de nedre partier av fjellsidene.

Myrområder og subalpin bjørkeskog med innslag av furuskog på tørrlendt mark dominerer vegetasjonsbildet.

Med unntak av tre hytter ved utløpet av Nervatnet er nedbørfeltet uberørt.

Naturfaglige verdier

Vassdraget har betydelig naturfaglig verneverdi og typeverdi. Vassdraget er imidlertid relativt lite og må vurderes sammen med Groelva og dels Lappvasselva og Lommerelva lenger nord. Sammen dekker de betydelige deler av variasjonen i kystområdene i Sørfold-Ballangenområdet. Sagelva er praktisk talt ikke berørt av tekniske inngrep og dermed egnet som referansevassdrag.

Geofag

Vassdraget drenerer et glasialt utformet landskap med overfordypede bassenger og botner. Relieffet er stedvis stort med bl.a. tindefformasjoner. Løsmassedekket er generelt tynt, men kan stedvis være av noe større mektighet. I et av vannene er det dannet et mindre delta. Ved munningen i fjorden sedimenteres det lite materiale.

*Liten verneverdi **

Botanikk

Vegetasjonen i vassdraget er vanlig og består hovedsakelig av store myrområder og subalpin bjørkeskog. Furu vokser på tørrlendt mark. Ingen rikere vegetasjonstyper eller kulturpåvirkning av vegetasjonen er registrert. Vassdraget er på grunn av sin uberørthet et godt egnet referansevassdrag.

Typeverdien er middels stor.

*Middels verneverdi ***

Landfauna

Nedbørfeltet har en middels rik forekomst av våtmarksfugl. Området er lite, slik at det bare finnes ett eller få par av hver art. Sangsvane er den mest interessante hekkefuglen. Det er imidlertid uklart hvorvidt denne arten hekker årvisst. Den største konsentrasjonen av våtmarksfugl finnes ved Tjørna hvor til sammen åtte våtmarksarter er registrert.

*Middels/stor verneverdi **(*)*

Vannfauna

Vannkvaliteten er preget av lavt elektrolyttinnhold, forholdsvis lav pH og mye humusstoffer fra myr- og barskogsområdene. Vassdraget betraktes som lavproduktivt. Faunaprov er indikerer artsfattige samfunn bestående av arter med stor utbredelse.

Vassdraget har en bra bestand av sjørøye og noe sjørøret. Begge artene går ca 4 km opp i elva. Nervatnet og Mellomvatnet har i tillegg til anadrom fisk, tette bestander av stasjonær ørret og røye. Sagelva bør i vernesammenheng sees sammen med Groelva og Lappvasselva. Disse vassdragene utgjør en naturlig enhet med god spredning i ferskvannsbiotoper. Sagelva er godt egnet som typevassdrag for Nordlands maritime bjørk- og furuskogregion, Sørfold-Ballangenområdet (region 43b). Det er lite berørt og har stor referanseverdi.

*Stor/meget stor verneverdi ***(*)*

Kulturminneverdier

Det lå tidligere en sag ved Sagelva. Sagvirksomheten tok imidlertid slutt da skogen ble uthogd, trolig allerede på 1600-tallet. Noe skogsdrift foregikk også seinere og det skal stå ei skogshytte i Rørstaddalen. Området har ikke hatt fast bosetting, men Rørstaddalen ble brukt av reindriftssamer som vinterbeite i begynnelsen av dette århundre. Det skal finnes gammer eller rester etter slike i området og den samiske bruken kan gå langt tilbake i tid.

Området har kulturminner med kunnskapsverdier av lokal betydning.

*Liten verneverdi **

Friluftstinteresser

Den letteste atkomsten til området er med båt. Den interne tilgjengeligheten er god. Det er hovedsakelig folk fra Sørfold og de som ferierer i Sagfjord som bruker området. De vanligste friluftslivsaktivitetene er fiske, jakt, bærplukking, fotturer, skiturer og roturer. Tiltak som vil bedre mulighetene for friluftsliv i vassdraget er fiske- og jakthytter, naust med båt for utleie, fiskestelltiltak, laksetrapp og fiskekortsalg. Befolkningen i Sørfold har alternative friluftsområder for utøvelse av de fleste aktiviteter med unntak av laksefiske. Området er i kommunale og i fylkeskommunale planer utpekt som et viktig friluftsområde.

*Stor verdi ****

Landbruksinteresser

Jord- og skogbruk

Nedbørfeltet omfatter ca 600 da produktiv skogsmark. Av dette er 100 da granplantefelt og 500 da løvskog. Det finnes ikke dyrkede arealer, og det er heller ingen muligheter for oppdyrking. Med unntak av litt tynning i granplantefeltene er aktiviteten i skogen liten. Jord- og skogbruket har små interesser i nedbørfeltet og utviklingsmulighetene for disse næringene er meget dårlige.

*Liten verdi **

Reindrift

De sentrale deler av halvøya mellom Vinkfjorden og Sørfjorden er kjerneområde for reindriften i Vinkfjell reinbeitedistrikt. Området har fine vårbeiter og det blir brukt under kalvinga. Feltet blir i perioder også brukt som vinterbeite.

*Meget stor verdi *****